

21. YÜZYIL BECERİLERİ AÇISINDAN MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

MUSIC LESSON CURRICULUM IN TERMS OF 21ST CENTURY SKILLS

Yıldız Mutlu Yıldız*

Öz

Milli Eğitim Bakanlığının 2023 vizyonunda vurgulanan 21. yüzyıl becerilerinin eğitim programlarında yer alması hususundan hareketle 21. yüzyıl becerilerinin Müzik Dersi Öğretim Programı'nda ne derecede yer bulduğunun ortaya koyulması önem arz etmektedir. Bu araştırma ile 2018 yılında yenilenmiş olan Müzik Dersi Öğretim Programı'ndaki (İlkokul-Ortaokul) kazanımların, 21. yüzyıl becerilerine uygunluğunun incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Çalışmada kullanılan veriler doküman incelemesi yapılarak elde edilmiştir. Araştırmada Müzik Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımların tamamı içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi yapılırken kazanımların P21'in çerçevesinde yer alan ana beceriler ve bu ana becerilerin içerisinde yer alan alt becerilere uygunluğu dikkate alınmıştır. Bu bağlamda tüm sınıflar düzeyinde toplam 179 kazanım, Müzik Dersi Öğretim Programındaki öğrenme alanları ekseninde alt temalara ayrılmıştır ve incelenmiştir. Araştırma sonucunda müzik dersi öğretim programında yer alan kazanımların 21. yüzyıl becerilerini yeterli düzeyde yansıtmadığı ve becerilerin kazanımlara dağılımında herhangi bir dengenin gözlemlenmediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: 21. Yüzyıl Becerileri, Müzik Dersi Öğretim Programı, Kazanım, Yetkinlik.

Abstract

Considering the inclusion of 21st century skills in the education programs, which are emphasized in the 2023 vision of the Ministry of National Education, it is important to reveal the extent to which 21st century skills are included in the Music Lesson Curriculum. With this research, it is aimed to examine the compatibility of the achievements in the Music Lesson Curriculum (primary school-secondary school), which was renewed in 2018, with the skills of the 21st century. The research was created in line with qualitative research methods. The data used in the study were obtained by document analysis. In the research, all of the achievements in the Music Lesson Curriculum were subjected to content analysis. While conducting the content analysis, the compatibility of the acquisitions with the main skills in the framework of P21 and the sub-skills within these main skills were taken into account. In this context, a total of 179 acquisitions at the level of all classes were examined and divided into sub-themes on the axis of learning areas in the Music Lesson Curriculum. As a result of the research, it has been determined that the achievements in the music lesson curriculum don't adequately reflect the 21st century skills and that no balance is observed in the distribution of the skills to the achievements.

Keywords: 21st Century Skills, Music Lesson Curriculum, Achievement, Competence.

Araştırma Makalesi // Başvuru tarihi: 19.01.2022 - Kabul tarihi: 05.05.2022.

* Dr. Öğretim Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, yildizmutluyildiz@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9150-7311>.

1. Giriş

21. yüzyıl insan yaşamını pek çok alanda etkileyen değişimin, dönüşümün ve ilerlemenin yaşandığı ve halen yaşanmakta olduğu bilgi ve teknoloji çağı olarak kabul görmektedir. Beraberinde yeni pek çok kavramın oluşmasına yol açan bu çağda öne çıkan kavramların başında küreselleşme gelmektedir. Dinamik bir yapısı olan küreselleşme kavramı özetle dünya çapında bir küçülme, etkileşim sürecinde sınırların aşılması ve dünyanın tek pazara dönüşmesi olarak tanımlanmaktadır (Kaçmazoğlu, 2002). Çok yönü olan küreselleşme olgusu beraberinde ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel alanda değişimi zorunlu kılmaktadır.

Meydana gelen değişimin yansıması olarak Dede (2010), 21. yüzyılın özellikle insanların iş, vatandaşlık ve kendini gerçekleştirme için ihtiyaç duyduğu yeteneklerin farklılaştığı dolayısı ile çok karmaşık bilgi ve iletişim teknolojilerinin ortaya çıkması nedeniyle becerilerin de farklılaştığı bir döneme işaret etmektedir. Ulusal ekonomilerin küreselleşmesi ve uluslararasılaşması, bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızlı gelişimi ile birlikte insanların yaşama, çalışma ve öğrenme şekli sürekli dönüşmektedir. Rutin üretim işçilerine olan talep azalırken, hizmet ve bilgi çalışanlarına olan ihtiyaç artmaktadır. Tüm bu gelişmeler eğitimciler için yeni zorluklar getirirken hem neyin öğrenilmesi gerektiği hem de bu öğrenmenin nasıl gerçekleşeceği konusunda köklü değişiklikler gerektirdiğini (Voogt vd., 2013) ortaya koymaktadır.

Uluslararası hazırlanan birçok araştırma, rapor ve incelemelerde 21. yüzyılda yaşayan bireylerin iş hayatında ve yaşamlarını sürdürebilmeleri için sahip olmaları gereken becerilerin önemi vurgulanmaktadır (Cansoy, 2018). Bu noktada 21. yüzyıl becerileri kavramının öne çıktığı görülmektedir. 21. yüzyıl becerileri, bilgi toplumunda bireylerin sahip olması gereken beceri ve yetkinlikleri ifade etmektedir. Bu bağlamda bireylerin günlük yaşamda kullanabilecekleri temel becerilerle birlikte teknolojiyi yakalayabilme, pek çok bilgi yığını arasından bilgiyi seçebilme, analiz edebilme ve değerlendirebilme, ayrıca bilgiyi ürüne dönüştürebilme noktasında üst düzey beceri ve yeterliliğe sahip olma becerilerini içermektedir (Anagün vd., 2016). Başka bir deyişle genel olarak 21. yüzyıl becerileri öğrencilerin bilim ve teknoloji çağında başarılı olabilmeleri için geliştirmeleri gereken üst düzey düşünme becerilerini, öğrenme becerilerini ve zengin duyuşsal özellikleri kapsamaktadır (Ecevit ve Kaptan, 2021). 21. yüzyıl becerileri yalnızca bilgi veya yalnızca beceriyi

kapsamamakta, aynı zamanda performans ve anlamayı da içermektedir. Yani bilgi ve becerinin iç içe geçtiği bir kavramı betimlemektedir (Dede, 2010).

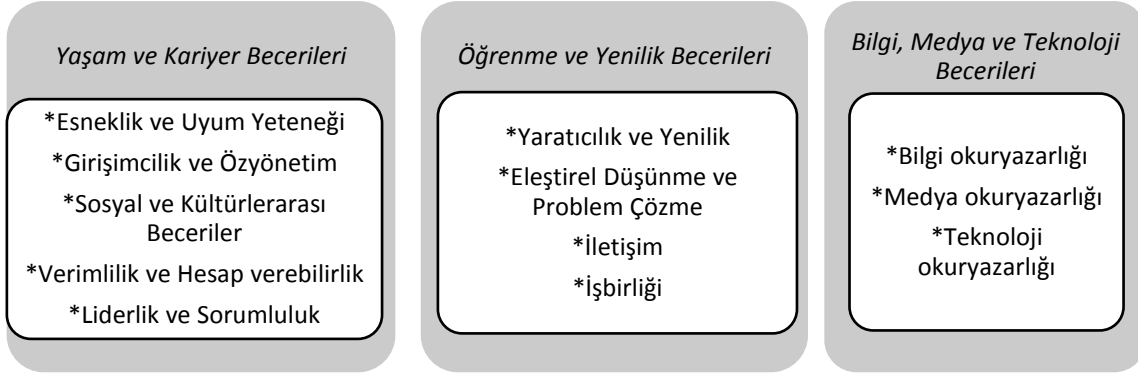
Alan yazın incelendiğinde 21. yüzyıl becerilerine ilişkin uluslararası çeşitli kurum ve kuruluşların uyguladığı modeller olduğu görülmektedir. Bu modellemelerde 21. yüzyıl becerilerinin kategorize edilmesinde ya da yorumlanmasında bazı farklılıklar olduğu görülürken ortak yanlarının da olduğu da görülmektedir (Voogt ve Roblin, 2012). Bu noktada Dede (2010), 21. Yüzyıl Becerileri İçin Ortaklık (P21)'in, 21. yüzyıl becerilerinin kavramsallaştırılması, ayrıntılı ve kapsayıcı olarak ele alınması sebebiyle yapılan pek çok analizde diğer çerçevelere temel oluşturan bir yapıda olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca P21'in belirlediği çerçevenin alan yazındaki çalışmaların pek çoğunda esas alındığı görülmektedir.

21. Yüzyıl Becerileri İçin Ortaklık (P21), 21. yüzyıl becerilerini K12 eğitiminin merkezinde konumlandırmak amacıyla Amerika Birleşik Devletleri'nde geliştirilmiştir. P21, 2001 yılında Amerika Birleşik Devletleri hükümetinin ve özel sektörden çeşitli kuruluşların (örneğin; Apple Computer, Cisco Systems, Dell Computer Corporation, Microsoft Corporation, National Education Association, vb.) sponsorluğunda oluşturulan ulusal bir organizasyondur (Voogt ve Roblin, 2010:5). Günümüzde bu organizasyon "A Network of Battelle for Kids" adıyla çalışmalarını sürdürmektedir[†]. 21. Yüzyıl Becerileri İçin Ortaklık (P21) çerçevesi öğrencilerin işte ve yaşamda başarılı olmak için ustalaşması gereken becerileri, bilgileri ve uzmanlığı tanımlamaktadır. Bu açıdan anahtar bilgi öğretimi bağlamında öğrenciler, problem çözme, iletişim, eleştirel düşünme ve işbirliği gibi günümüz dünyasında başarı için gerekli becerileri de mutlaka öğrenmelidir (Partnership for 21 st century Skills, 2019:2). P21' in oluşturduğu çerçeve incelendiğinde becerilerin üç başlık altında ele alındığı görülmektedir. Bu becerilere Şekil 1'de yer verilmiştir.

[†] <https://www.battelleforkids.org/networks/p21>, Erişim tarihi: 05.04.2021.

Şekil 1. P21'de yer alan 21. yüzyıl becerileri.

21. yüzyıl becerileri P21'in çizdiği çerçeve kapsamında genel olarak şu şekilde açıklanmaktadır (Partnership for 21 st century Skills, 2019).

Yaşam ve Kariyer Becerileri: Günümüzün yaşam ve çalışma ortamları, düşünme becerilerinden ve içerik bilgisinden çok daha fazlasını gerektirir. Küresel olarak rekabetçi bilgi çağında karmaşık yaşam ve çalışma ortamlarında gezinme yeteneği, öğrencilerin yeterli yaşam ve kariyer becerilerini geliştirmeye çok dikkat etmelerini gerektirir. Yaşam ve Kariyer becerileri esneklik ve uyum yeteneğini, girişimcilik ve özyönetimi, sosyal ve kültürlerarası becerileri, verimlilik ve hesap verebilirlik, liderlik ve sorumluluğu öne çıkarmaktadır.

Bu beceriler genel olarak çeşitli rollere, iş sorumluluklarına, programlara ve bağlamlara uyum sağlama; belirsizlik ve değişen öncelikler ortamında etkin bir şekilde çalışma, etkili şekilde geri bildirimde bulunma, övgü, aksilik ve eleştiri ile olumlu bir şekilde ilgilenme, farklı görüşleri ve inançları anlama, müzakere etme ve dengeleme, somut ve soyut başarı kriterleri ile hedefler belirleme, zamanı etkili kullanma ve iş yükünü verimli bir şekilde yönetme, kendi kendini yönlendirebilme, öğrenmeyi yaşam boyu devam eden bir süreç olarak kabul etme, ne zaman dinlemenin ve ne zaman konuşmanın uygun olduğunu bilme, saygın, profesyonel bir şekilde davranma, kültürel farklılıklara saygı gösterme ve çeşitli sosyal ve kültürel geçmişlerden gelen insanlarla etkin bir şekilde çalışma, farklı fikirlere ve değerlere açık fikirli bir şekilde yanıt verme, engeller ve rekabet eden baskılar karşısında bile hedefler belirleme ve bunlara ulaşma, başkalarını bir hedefe doğru etkilemek ve yönlendirmek için kişilerarası ve problem çözme becerilerini kullanma, etki ve gücü kullanırken dürüstlük ve etik davranış sergileme, daha büyük topluluğun çıkarlarını göz önünde bulundurarak sorumlu bir şekilde hareket etme olarak açıklanmaktadır (Partnership for 21 st century Skills, 2019:6-8).

Öğrenme ve yenilik becerileri: 21. yüzyılda giderek daha karmaşık bir yaşam ve çalışma ortamına hazırlanan öğrencilerle, bu durumda olmayanları birbirinden ayıran beceriler olarak giderek daha fazla kabul görmektedir. Öğrencileri geleceğe hazırlamak için yaratıcılık, eleştirel

düşünme, iletişim ve işbirliğine odaklanmak esastır. Öğrenme ve yenilik becerileri, yaratıcılık ve yenilikçiliği, eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişimi ve işbirliğini vurgulamaktadır.

Bu beceriler genel olarak çeşitli fikir oluşturma tekniklerini kullanmak (beyin fırtınası gibi), yaratıcı çabayı geliştirmek ve en üst düzeye çıkarmak için kendi fikirlerini detaylandırma, iyileştirme, analiz etme ve değerlendirme, yeni fikirleri etkili bir şekilde geliştirme, uygulama ve başkalarına iletme, başarısızlığı bir öğrenme fırsatı olarak görme, duruma uygun olarak çeşitli akıl yürütme türlerini (tümevarım, tümdengelim vb.) kullanmaktır. Yanı sıra bilgileri yorumlama ve en iyi analize dayalı sonuçlar çıkarma, farklı sorunları hem geleneksel hem de yenilikçi yollarla çözme, çeşitli biçimlerde ve bağlamlarda sözlü, yazılı ve sözlü olmayan iletişim becerilerini kullanarak düşünceleri ve fikirleri etkili bir şekilde ifade etme, iletişimi çeşitli amaçlar için kullanma (örneğin; bilgilendirmek, talimat vermek, motive etmek ve ikna etmek) şeklinde açıklanmaktadır (Partnership for 21 st century Skills, 2019:4-5).

Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri: 21. yüzyıldaki insanlar, aşağıdakiler de dâhil olmak üzere çeşitli özelliklerle işaretlenmiş teknoloji ve medya odaklı bir ortamda yaşamaktadır bunlar; 1) Bol miktarda bilgiye erişim, 2) Teknoloji araçlarındaki hızlı değişimler, 3) Benzeri görülmemiş bir ölçekte işbirliği yapma ve bireysel katkılarda bulunma yeteneğidir. 21. yüzyılın etkili vatandaşları ve çalışanları, bilgi, medya ve teknoloji ile ilgili bir dizi işlevsel ve eleştirel düşünme becerisi sergileyebilmelidir. Bilgi, medya ve teknoloji becerileri bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı ve teknoloji okuryazarlığından oluşmaktadır.

Genel olarak bakıldığında bu beceriler hızlı şekilde ve etkili kaynaklarla bilgiye ulaşma, bilgileri eleştirel ve yetkin şekilde değerlendirme, çeşitli kaynaklardan bilgi akışını yönetme, medya mesajlarının nasıl ve neden oluşturulduğunu ve hangi amaçlarla oluşturulduğunu anlama, bilgiyi araştırmak, düzenlemek, değerlendirmek ve iletme için teknolojiyi bir araç olarak kullanmaktır. Ayrıca dijital teknolojileri (bilgisayarlar, PDA'lar, medya oyuncuları, GPS vb.), iletişim/ağ araçlarını ve sosyal ağları uygun şekilde kullanmayı kapsamaktadır (Partnership for 21 st century Skills, 2019:5).

21. yüzyıl becerileri belirlenmiş olan çerçeveden anlaşıldığı gibi bireylerin toplumsal yaşamda aldığı rolü etkin kılmasında, zamanın ruhunu yakalayabilmesinde, kendini yönetme ve yönlendirebilmesinde, üretken, yaratıcı ve eleştirel düşünebilmesinde, sağlıklı iletişim kurabilmesinde, dijital ve iletişim teknolojilerini uygun şekilde kullanabilmesinde etkilidir. Bu bakımdan günümüzün getirdiği rekabet ortamında var olan güçlüklerin üstesinden gelebilmek ve toplumda çeşitli değerlerle var olabilmek için söz konusu becerilere sahip olmak önem taşımaktadır.

21. yüzyıl becerilerinin eğitim programlarındaki önemi ve gerekliliği yapılan çalışmalarda vurgulanmaktadır. 21. yüzyıl becerileri açısından bakıldığında Türkçe (Kurudayıoğlu ve Soysal, 2019;

Bal, 2018; Kayhan vd., 2018), Biyoloji (Atlı, 2019), Fen (Ecevit ve Kaptan, 2019) Okul Öncesi (Tuğluk ve Özkan, 2019) gibi alanlarda çeşitli araştırmalar olduğu görülmektedir. Müzik eğitimi alanında, 21. yüzyıl becerilerini edinmiş bireylerin yetiştirilmesi diğer alanlarda olduğu gibi önem taşımaktadır. Alan yazında müzik eğitiminin temelini oluşturan Müzik Dersi Öğretim Programı'nı çeşitli boyutlarıyla inceleyen araştırmalar olduğu görülmektedir (Demirel ve Albuz, 2019; Albuz ve Demirci, 2018; Aksu, 2018). Ancak Müzik Dersi Öğretim Programı'nın 21. yüzyıl becerileri ekseninde incelendiği bir araştırmaya rastlanmamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) 2023 Vizyonunda da vurgulanan 21. yüzyıl becerilerinin eğitim programlarında yer alması hususu dolayısı ile bu becerilerin Müzik Dersi Öğretim Programı'nda ne derecede yer bulduğunun ortaya koyulması önemli görülmektedir. Çünkü MEB tarafından hedeflenen yeniliklerin incelenmesi ve buna yönelik değerlendirmelerin yapılması doğrultusunda ilerideki program güncelleme çalışmalarına katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı 2018 yılında yenilenmiş olan Müzik Dersi Öğretim Programı'nda (İlkokul-Ortaokul) yer alan kazanımların, P21 çerçevesindeki becerilere uygunluğunu incelemektir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

21. yüzyıl becerilerine Müzik Dersi Öğretim Programı kazanımlarında (ilkokul ve ortaokul) yer verilmiş midir?

- 1- Programda yer alan kazanımlarda yaşam ve kariyer becerilerine yer verilmiş midir?
- 2- Programda yer alan kazanımlarda öğrenme ve yenilik becerilerine yer verilmiş midir?
- 3- Programda yer alan kazanımlarda bilgi, medya ve teknoloji becerilerine yer verilmiş midir?

2. Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemleri esas alınarak doküman incelemesi yapılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Doküman incelemesi veya analizi tek başına bir araştırma yöntemi olabileceği gibi diğer nitel yöntemlerin kullanıldığı durumlarda ek bilgi kaynağı olarak da kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008:187). Buna göre 2018 yılında güncellenen Müzik Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanımların (ilkokul ve ortaokul) tamamı 21. yüzyıl becerilerinin “yaşam ve kariyer becerileri”, “öğrenme ve yenilik becerileri” ve “medya ve teknoloji becerileri” doğrultusunda içerik analizi ile incelenmiştir.

İçerik analizi ile verileri tanımlamaya çalışarak birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve yorumlamak hedeflenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Müzik Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme alanı temelli bir yapıda olması sebebiyle içerik analizinde bu öğrenme alanları esas alınmıştır. Her sınıf düzeyinde 4 öğrenme alanı bulunmaktadır. Bu öğrenme alanları "A. Dinleme-Söyleme", "B. Müziksel Algı Ve Bilgilenme", "C. Müziksel Yaratıcılık" ve "D. Müzik Kültürü" den oluşmaktadır. Müzik dersi kazanımları bu öğrenme alanlarına göre oluşturulmuştur. İncelemede sözü edilen öğrenme alanları tema olarak ele alınmıştır. Kazanımlar ise alt tema olarak kodlanmıştır. Bu aşamada bazı kazanımların birden fazla beceri ile örtüştüğü belirlenmiştir dolayısıyla bu durumdaki kazanımlar için ayrı ayrı değerlendirme yapılmıştır. Yapılan incelemede kod güvenilirliğini sağlamak amacıyla kazanımlar (n=179) araştırmacının yanı sıra bir başka alan uzmanı tarafından ayrıca incelenmiştir. Diğer alan uzmanı müzik eğitimi alanında bilim uzmanlığı almış bir müzik öğretmenidir. Sonuçların güvenilirliği Miles ve Huberman'ın güvenilirlik formülü (1994) kullanılarak hesaplanmıştır (Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı). Güvenirlik hesaplarının %70'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Miles ve Huberman'ın formülü doğrultusunda bu araştırmanın kodlama güvenilirliği %91 bulunmuştur $(164/(164 + 15) \times 100 = 0.91)$. Ayrıca bulgular bölümünde kazanımlardan doğrudan alıntılara yer verilerek analiz sonuçları desteklenmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırma amacı doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. 21. yüzyıl becerilerinin Müzik Dersi Öğretim Programı'nda ne derecede yer aldığına ilişkin elde edilen bilgiler tablolaştırılarak sunulmuştur. Buna göre programda yer alan öğrenme alanları şu şekildedir; "A. Dinleme-Söyleme", "B. Müziksel Algı Ve Bilgilenme", "C. Müziksel Yaratıcılık" ve "D. Müzik Kültürü". Öğrenme alanlarında yer alan kazanımlarla ilişkili olan 21. yüzyıl becerileri, alıntılanan örnek kazanımlarla birlikte verilmiştir. Söz konusu örnekler programda yer alan kodlarıyla birlikte sunulmuştur. Programdaki kazanımların bazılarında tek açıklama bulunurken bazı kazanımlarda birden fazla açıklama bulunmaktadır ve maddeler halinde gösterilmektedir. Araştırmada ilişkilendirilen beceriler sadece bu maddelerden bazılarını kapsamaktadır.

Tablo 1. Programda yer alan yaşam ve kariyer becerileri.

Sınıf/ Kazanım Sayısı	Öğrenme Alanı	Esneklik ve Uyum	Girişimcilik ve Özyönetim	Sosyal ve Kültürlerarası Beceriler	Verimlilik ve Hesap verebilirlik	Liderlik ve Sorumluluk	TOPLAM
1. Sınıf (n=24)	Dinleme-Söyleme	3	1	2	-	1	7
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	2	-	-	-	-	2
	Müziksel Yaratıcılık	1	-	1	-	-	2
	Müzik Kültürü	-	2	1	-	2	5
2. Sınıf (n=18)	Dinleme-Söyleme	1	2	4	-	-	7
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	1	-	-	1
	Müziksel Yaratıcılık	1	-	-	-	-	1
	Müzik Kültürü	-	2	3	-	1	6
3. Sınıf (n=22)	Dinleme-Söyleme	3	2	3	-	3	11
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	5	-	-	-	-	5
	Müziksel Yaratıcılık	3	1	1	-	-	5
	Müzik Kültürü	-	-	3	-	1	4
4. Sınıf (n=21)	Dinleme-Söyleme	2	1	2	-	2	7
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	1	1	-	2	-	4
	Müziksel Yaratıcılık	2	2	-	-	-	4
	Müzik Kültürü	-	1	3	1	1	6
5. Sınıf (n=23)	Dinleme-Söyleme	1	1	1	1	1	5
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	2	-	-	4	1	7
	Müziksel Yaratıcılık	2	4	-	-	-	6
	Müzik Kültürü	-	1	1	1	3	6
6. Sınıf (n=24)	Dinleme-Söyleme	4	1	2	1	1	9
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	2	4	-	-	-	6
	Müzik Kültürü	-	1	3	-	-	4
7. Sınıf (n=22)	Dinleme-Söyleme	1	1	4	1	2	9
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	-	3	1	2	-	6
	Müzik Kültürü	-	1	3	-	1	5
8. Sınıf (n=25)	Dinleme-Söyleme	1	1	5	1	3	11
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	1	2	1	-	1	5
	Müzik Kültürü	-	2	3	-	1	6
Toplam n=179		38	37	48	14	25	162

Tablo 1'e göre Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan toplam 179 kazanım içerisinde "yaşam ve kariyer becerileri" ne 162 kez değinildiği görülmektedir. Yaşam ve kariyer becerilerinin alt boyutları incelendiğinde "esneklik ve uyum yeteneği" ne 179 kazanım arasında 38 kez temas

edildiği ve en az 7. sınıf kazanımlarında (n=1) en fazla 3. sınıf kazanımlarında (n=11) yer verildiği görülmektedir. Diğer sınıflara bakıldığında 2. ve 8. sınıf kazanımlarında (n=2), 4. ve 5. sınıf kazanımlarında (n=5) ve 1. ve 6. sınıf kazanımlarında (n=6) kez yer verildiği görülmektedir.

Programda yer alan “esneklik ve uyum yeteneği” becerisi ile ilişkili bazı örnek kazanımlar şu şekildedir: “Mü.2.A.3. Öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir. c) Öğrencilerin diğer arkadaşlarının seslerini de dinlemeleri gerektiğine dikkat çekilerek sınıfın uyum içinde olması sağlanmalıdır.” ve “Mü.3.B.6. Notalar ile renkleri eşleştirir. ç) Bilişim teknolojileri kullanma imkânı yeterli olmadığı durumlarda etkinlikler renkli kâğıt, karton, kalem vb. araç gereçlerle de yapılabilir.” (MEB, 2018:17-20) . Burada uyum içinde olma, farklı koşullara uyum sağlayarak esnek olabilmek fikrinden yola çıkmıştır.

Diğer alt boyut “girişimcilik ve özyönetim” e 179 kazanım içerisinde 37 defa temas edildiği görülmektedir. Buna göre en az 1. ve 3. sınıf kazanımlarında (n=3) en fazla ise 5 ve 6. sınıf (n=6) kazanımlarında yer verildiği görülmektedir. 2. sınıf kazanımlarında (n=4), 4., 7. ve 8. sınıf kazanımlarında ise (n=5) kez değinildiği görülmektedir.

“Girişimcilik ve özyönetim” becerisi ile ilişkili öğretim programında yer alan bazı örnek kazanımlar şunlardır: “Mü.1.A.11. Müzik çalışmalarını sergiler. b) Öğrencilerin duygu, düşünce ve izlenimlerini drama, tiyatro, müzikli oyun, kukla vb. yollarla sunmaları sağlar.” ve “Mü.6.C.3. Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder” (MEB, 2018:15-29). Bu noktada öğrencilerin girişimci davranışlar sergileyebilecekleri ve özyönetim becerilerini de kullanabilecekleri düşüncesinden hareket edilmiştir.

Kazanımlar arasında en fazla temas edilen alt boyut “sosyal ve kültürlerarası beceriler” olmuştur. Buna göre söz konusu becerilere 179 kazanım içerisinde 48 defa temas edilmiştir. En az 5. sınıf kazanımlarında (n=2) en fazla ise 8. sınıf (n=9) kazanımlarında yer verildiği görülmektedir. Diğer sınıflardaki kazanımlara bakıldığında 1. sınıf kazanımlarında (n=4), 4. ve 6. sınıf kazanımlarında (n=5), 3. sınıf kazanımlarında (n=7) ve 2. ve 7. sınıf kazanımlarında (n=8) defa yer verildiği görülmektedir.

Programda yer alan “sosyal ve kültürlerarası beceriler” ile ilişkili bazı örnek kazanımlara yer

verilmiştir: “Mü.7.D.4. Dinlediği uluslararası müzikleri türlerine göre ayırt eder.” ve “Mü.4.D.5. Çevresindeki müzik etkinliklerine katılır” (MEB, 2018:24-33). Bu bağlamda çeşitli sosyal ve kültürel geçmişlerden gelen insanlarla etkileşimde olma durumu esas alınmıştır.

Kazanımlar arasında en az yer verilen alt boyutun ise “verimlilik ve hesap verebilirlik” olduğu görülmektedir. Bu becerilere 179 kazanım içerisinde 14 defa değinildiği görülmektedir. Söz konusu alt başlığın 1., 2. ve 3. sınıf kazanımlarında hiç yer bulmadığı, en az 8. ve 6. sınıf kazanımlarında (n=1) yer bulunduğu, en fazla ise 5. sınıf kazanımlarında (n=6) yer aldığı görülmektedir. 4. ve 7. sınıf kazanımlarında ise (n=3) defa yer almıştır.

Programda yer alan “verimlilik ve hesap verebilirlik” ile ilişkili bazı örnek kazanımlar şunlardır: “Mü.5.A.5. Türk müziğinin makamsal yapısını fark eder” ve “Mü.5.B.2. Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder. b) Ritim kartlarından örnekler dağıtılır ve çalınan ritme ait olan kartı elinde bulunduran öğrenciden, kartın kendisinde olduğunu fark etmesi ve kartı havaya kaldırması istenir” (MEB, 2018:25). Burada öğrencilerin beklenen ifadeleri yazılı ya da sözlü olarak ortaya koyması verimlilik ve bu ifadeler üzerinden sorumluluğu alması, gerektiğinde düzeltmeler yapması ise hesap verebilir bir durum olarak düşünülmüştür.

Son olarak “liderlik ve sorumluluk” becerisine ise 179 kazanım içerisinde 25 kez temas edildiği görülmektedir. Buna göre en az 2. ve 6. sınıf kazanımlarında (n=1), en fazla ise 5. ve 8. sınıf kazanımlarında (n=5) temas edildiği görülmektedir. Diğer sınıf kazanımlarında 1., 4. ve 7. sınıflarda (n=3) defa, 3. sınıf kazanımlarında ise (n=4) defa yer verildiği görülmektedir.

Programdaki “liderlik ve sorumluluk” becerisi ile ilişkili bazı örnek kazanımlara yer verilmiştir: “Mü.5.D.4. Atatürk’ün müziğe verdiği önemi araştırır” ve “Mü.8.D.4. Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırır” (MEB, 2018:27-36). Bu noktada araştırma yapma yoluyla sorumluluk alma fikri üzerinde durulmuştur.

Elde edilen bulgulardan hareketle 2018 Müzik Dersi Öğretim Programı içerisindeki kazanımların (n=179), 21. yüzyıl becerilerinden “yaşam ve kariyer becerileri” ni büyük ölçüde (n=162) içerdiği görülmektedir. Yaşam ve kariyer becerilerinin alt boyutları incelendiğinde ise bazı sınıfların kazanımlarında “verimlilik ve hesap verebilirlik” becerilerine hiç değinilmediği

görülmeştir. Dolayısıyla söz konusu sınıfların kazanımlarında bu boyutun göz ardı edildiği düşünölmektedir. Bununla birlikte “girişimcilik ve özyönetim”, “esneklik ve uyum yeteneği”, “sosyal ve kültürlerarası beceriler” ve “liderlik ve sorumluluk” becerilerinin dengeli olarak dağıtılmadığını söylemek mümkündür. En çok değinilen becerinin ise “sosyal ve kültürlerarası beceriler” olduğu dikkat çekmektedir. Müzik, alan olarak doğası itibari ile sosyal ve kültürlerarası etkileşimleri kendinde barındıran bir yapıya sahiptir dolayısı ile bu yönü ile söz konusu becerilerin öne çıkmasını etkileyen bir unsur olarak düşünölmektedir.

Tablo 2. Programda yer alan öğrenme ve yenilik becerileri.

Sınıf/ Kazanım Sayısı	Öğrenme Alanı	Yaratıcılık ve Yenilenme	Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme	İletişim	İşbirliği	TOPLAM
1. Sınıf (n=24)	Dinleme-Söyleme	2	-	1	-	3
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	3	-	-	1	4
	Müzik Kültürü	1	1	-	1	3
2. Sınıf (n=18)	Dinleme-Söyleme	2	-	2	-	4
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	1	-	-	-	1
	Müzik Kültürü	-	1	-	-	1
3. Sınıf (n=22)	Dinleme-Söyleme	-	-	2	1	3
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	1	-	1	-	2
	Müzik Kültürü	-	-	-	-	-
4. Sınıf (n=21)	Dinleme-Söyleme	-	-	-	1	1
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	2	-	-	-	2
	Müzik Kültürü	-	-	1	1	2
5. Sınıf (n=23)	Dinleme-Söyleme	-	-	-	1	1
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	3	-	-	1	4
	Müzik Kültürü	-	-	-	-	-
6. Sınıf (n=24)	Dinleme-Söyleme	-	-	-	-	-
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	3	-	-	2	5
	Müzik Kültürü	-	-	-	1	1
7. Sınıf (n=22)	Dinleme-Söyleme	-	-	1	1	2
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	3	-	1	3	7
	Müzik Kültürü	-	-	1	1	2
8. Sınıf (n=25)	Dinleme-Söyleme	-	-	1	1	2
	Müziksel Algı	-	-	-	-	-

ve Bilgilenme					
Müziksel Yaratıcılık	1	-	-	1	2
Müzik Kültürü	-	1	1	1	3
Toplam n=179	22	3	12	18	55

Tablo 2'ye göre Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan toplam 179 kazanım içerisinde “öğrenme ve yenilik becerileri” ne 55 defa değinildiği görülmektedir. 21. yüzyıl Öğrenme ve Yenilik Becerilerinin alt boyutları incelendiğinde “yaratıcılık ve yenilik” becerisine 179 kazanım arasında (n=22) kez değinildiği ve programda en fazla yer verilen beceri olduğu görülmüştür. Bu bağlamda en az 3. ve 8. sınıf kazanımlarında (n=1), en fazla 1. sınıf kazanımlarında (n=6) yer verildiği görülmektedir. Diğer sınıflara bakıldığında 2., 5., 6. ve 7. sınıf kazanımlarında (n= 3), 4. sınıf kazanımlarında (n=2) kez yer verildiği görülmektedir.

Programda yer alan “yaratıcılık ve yenilik” becerisi ile ilişkili bazı örnek kazanımlar şu şekildedir: “Mü.1.C.2. Oluşturduğu ritim çalgısıyla öğrendiği müziklere eşlik eder. b) Öğrenciler önce dörtlük nota değerlerini kullanarak eşlik yapmalıdırlar. Sonraki aşamada ise doğaçlama olarak (hissettikleri gibi) öğrencilerin müziklere eşlik etmeleri sağlanır” ve “Mü.7.C.1. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder. a) Öğrencilerin, öğrendikleri veya oluşturdukları tartımları referans alarak müziklere doğaçlama yoluyla eşlik etmeleri sağlanır” (MEB, 2018:15-32). Bu kapsamda yapılacak etkinliklerde yaratıcı çabayı geliştirmeye dönük becerilerin sergilenebileceği düşünülmüştür.

Diğer bir alt boyut olan “eleştirel düşünme ve problem çözme” becerisine 179 kazanım içerisinde 3 defa temas edildiği görülmektedir. Bu noktada söz konusu başlığın en az temas edilen alt boyut olduğu görülmektedir. Buna göre eleştirel düşünme ve problem çözme becerisine 1., 2. ve 8. sınıf kazanımlarında (n=1) defa yer verildiği görülmüştür. Diğer sınıflarda ise değinilmemiştir.

Programda yer alan “eleştirel düşünme ve problem çözme” becerisi ile ilişkili bazı örnek kazanımlar şu şekildedir: “Mü.1.D.4. Ortama uygun müzik dinleme ve yapma davranışları sergiler. b) Sınıfında müzik dinlerken veya yaparken çevreyi rahatsız etmeyecek şekilde davranmanın gereğini vurgulayan öyküler dramatize ettirilir. Öyküde vurgulanan olumsuzlukların neler olduğu, nedenleri ve bu durumda nasıl davranılması gerektiği sınıf içinde tartışma yaptırılarak belirlenir. Öyküler doğru davranış biçimleriyle yeniden kurgulanarak tekrar dramatize edilir. Evde, okulda, konser

salonlarında ve açık havada sergilenmesi gereken davranış biçimi üzerinde durulur” ve “Mü.8.D.8. Sanat, sanatçı ve sanat eseri kavramlarını açıklar. Öğrencinin sanat, sanatçı, sanat eseri, müzik ve estetik kavramlarını nitelikleri açısından eleştirel düşünme sürecinden geçirek değerlendirme ve tartışması hedeflenmelidir” (MEB, 2018:16-36). Burada çeşitli akıl yürütme becerilerini kullanarak öğrencilerin kendi bakış açılarını yansıtabilmek için eleştirel düşünme becerisinden faydalanabilecekleri düşüncesi temel alınmıştır.

Alt boyutlardan bir diğeri olan “iletişim” becerisi ile ilişkili kazanımlara bakıldığında 179 kazanım arasında (n=12) defa yer verildiği görülmektedir. Bu noktada 5. ve 6. Sınıf kazanımlarında iletişim becerisine hiç yer verilmezken, 1. ve 4. sınıf kazanımlarında (n=1) defa, 3. ve 7. sınıf kazanımlarında (n=3), 2. ve 8. sınıf kazanımlarında ise (n=2) kez yer verildiği görülmektedir.

Programdaki “iletişim” becerisi ile ilişkili bazı örnek kazanımlar şu şekildedir: “Mü.3.A.3. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri anlamına uygun söyler. a) Öğrencilerden belirli gün ve haftalar konusu hakkında düşüncelerini ifade etmeleri istenir. Bu günlerde söylenen şarkıların konu özelliklerine dikkat çekilir” ve “Mü.7.C.3. Dinlediği farklı türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder” (MEB, 2018:19-32). Bu kapsamda öğrencilerin sözlü, yazılı ve sözlü olmayan iletişim becerilerini kullanarak düşüncelerini ifade edebileceği fikrinden yola çıkılmıştır.

Son alt boyut olan “işbirliği” becerisi ile ilişkili kazanımlara bakıldığında 179 kazanım içerisinde (n=18) kez temas edildiği görülmektedir. Söz konusu beceriye 2. sınıf kazanımlarında hiç yer verilmediği görülürken 3. sınıf kazanımlarında (n=1) defa, 1., 4. ve 5. sınıf kazanımlarında (n=2) defa, 6. ve 8. sınıf kazanımlarında (n=3) defa yer verilmiştir. En fazla ise 7. sınıf kazanımlarında (n=5) yer verilmiştir.

Programdaki “işbirliği” becerisi ile ilişkili bazı örnek kazanımlar şu şekildedir: “Mü.8.D.5. Dinlediği farklı türlerdeki müziklerden hem bireysel hem de ortak sınıf arşivini geliştirir. a) Öğrencilerin müzik alanı ile ilgili edindikleri veya ürettikleri her türlü çalışmayı (eser ses kayıtları, nota yazıları vb.) sınıflandırıp çeşitli bilişim teknolojisi gereçlerinin (bilgisayar, çeşitli bellek birimleri vb.) desteğiyle gerek yazılı gerek sayısal (dijital) veri olarak bir müzik arşivi oluşturmaları sağlanır” ve “Mü.6.C.5. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir. b) Öğrencilerin oluşturdukları ezgileri bireysel

veya toplu olarak seslendirmeleri sağlanır” (MEB, 2018:29-36). Burada yapılacak etkinliklerde iş birliği içerisinde hareket etme fikri üzerinde durulmuştur.

Tablo 2'deki bulgulara göre 21. yüzyıl becerilerinden “öğrenme ve yenilik becerileri” ne 2018 Müzik Dersi Öğretim Programında tüm kazanımlar (n=179) içerisinde temas edilme sıklığının az olduğu söylenebilir (n=55). Müziksel yaratıcılık öğrenme alanı ile “yaratıcılık ve yenilik” becerisine temas edilme sıklığı incelendiğinde bazı sınıf dağılımlarında oldukça az (n=1) yer verilmiş olması dikkat çekmektedir. Diğer bir dikkat çeken beceri ise “eleştirel düşünme ve problem çözme” becerisidir. Bu beceriye 1., 2. ve 8. sınıf kazanımlarında yalnızca 1'er kez temas edildiği ve diğer sınıflar düzeyinde hiç yer verilmediği görülmüştür. Dolayısıyla bu becerinin göz ardı edildiği söylenebilir. “iletişim” ve “işbirliği” becerileri incelendiğinde ise bazı sınıflarda söz konusu becerilere hiç yer verilmezken genel olarak dengeli bir dağılımın olmadığı düşünülmektedir.

Tablo 3. Programda yer alan bilgi, medya ve teknoloji becerileri.

Sınıf/ Kazanım Sayısı	Öğrenme Alanı	Bilgi Okuryazarlığı	Medya Okuryazarlığı	Teknoloji Okuryazarlığı	TOPLAM
1. Sınıf (n=24)	Dinleme-Söyleme	-	-	-	-
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	-	-	-	-
	Müzik Kültürü	-	-	1	1
2. Sınıf (n=18)	Dinleme-Söyleme	-	-	-	-
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	-	-	-	-
	Müzik Kültürü	-	-	-	-
3. Sınıf (n=22)	Dinleme-Söyleme	-	-	-	-
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	2	2
	Müziksel Yaratıcılık	-	-	-	-
	Müzik Kültürü	-	-	-	-
4. Sınıf (n=21)	Dinleme-Söyleme	-	-	-	-
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	1	1
	Müziksel Yaratıcılık	-	-	-	-
	Müzik Kültürü	-	1	1	2
5. Sınıf (n=23)	Dinleme-Söyleme	-	-	-	-
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	1	-	-	1
	Müziksel Yaratıcılık	-	1	1	2
	Müzik Kültürü	1	1	1	3
6. Sınıf (n=24)	Dinleme-Söyleme	-	-	-	-
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-
	Müziksel Yaratıcılık	-	1	1	2

	Müzik Kültürü	1	1	1	3
	Dinleme-Söyleme	-	-	-	-
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-
7. Sınıf (n=22)	Müziksel Yaratıcılık	-	1	1	2
	Müzik Kültürü	1	1	1	3
	Dinleme-Söyleme	-	-	-	-
	Müziksel Algı ve Bilgilenme	-	-	-	-
8. Sınıf (n=25)	Müziksel Yaratıcılık	-	1	1	2
	Müzik Kültürü	2	2	1	5
Toplam n=179		6	10	13	29

Tablo 3 incelendiğinde Müzik Dersi Öğretim Programındaki toplam 179 kazanım içerisinde “bilgi, medya ve teknoloji becerileri” ne 29 kez yer verildiği görülmektedir. 21. yüzyıl “bilgi, medya ve teknoloji becerileri” nin alt boyutları incelendiğinde “bilgi okuryazarlığı” becerisi en az temas edilen beceri olarak görülmektedir. Bu noktada söz konusu beceriye 179 kazanım arasında 6 kez temas edildiği görülmektedir. Sınıflar düzeyinde bakıldığında 1., 2., 3. ve 4. sınıf kazanımlarında hiç yer almadığı, 6. ve 7. sınıf kazanımlarında (n=1) kez, 5. ve 8. sınıf kazanımlarında ise (n=2) kez yer verildiği görülmektedir.

Programda yer alan “bilgi okuryazarlığı” becerisi ile ilişkili bazı örnek kazanımlar şu şekildedir: “Mü.5.D.4. Atatürk’ün müziğe verdiği önemi araştırır. Öğrencilerin müzikle ilgili araştırmalarında bilgisayar, internet ve kütüphanelerden yararlanabilmelerine ilişkin yönlendirmeler yapılır” ve “Mü.7.D.5. Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırır. b) Öğrencilerin müzikle ilgili araştırmalarında bilgisayar, internet, kütüphane vb. kaynaklardan yararlanmalarına ilişkin yönlendirmeler yapılır” (MEB, 2018:27-33). Burada bilgiye ulaşma, bilgiyi değerlendirme becerileri göz önüne alınmıştır.

Tablo 3’e göre “medya okuryazarlığı” becerisi incelendiğinde 179 kazanım içerisinde 10 kez temas edildiği görülmektedir. Bu noktada medya okuryazarlığı becerisinin 1., 2. ve 3. sınıf kazanımlarında hiç yer almadığı görülmektedir. 4. sınıf kazanımlarında (n=1), 5. 6. ve 7. sınıf kazanımlarında (n=2) ve 8. sınıf kazanımlarında (n=3) yer verilmiştir.

Programda yer alan “medya okuryazarlığı” becerisi ile ilişkili bazı örnek kazanımlar şu şekildedir: “Mü.4.D.2. sınıfça ortak müzik arşivi oluşturur. b) İnternet ortamında müzik dinlerken siber güvenliğe ve etik kurallara dikkat edilmesi gerekliliği hatırlatılır” ve “Mü.8.D.5. Dinlediği farklı türlerdeki müziklerden hem bireysel hem de ortak sınıf arşivini geliştirir. b) Sanatçıların dünyaca (yerelden evrensel) tanınmasında iletişim araçlarının rolü vurgulanır. c) İnternet ortamında müzik dinlerken siber güvenliğe ve etik kurallara dikkat edilmesi gerekliliği hatırlatılır” (MEB, 2018:23-36). Bu kısımda medya okuryazarlığına ilişkin kavramlara değinilmesi esas alınmıştır.

Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri’ nin son alt başlığı olan “teknoloji okuryazarlığı” becerisine 179 kazanım içerisinde 13 defa yer verildiği görülmektedir. Bu noktada diğer alt başlıklar içerisinde en fazla yer alan beceri olduğu görülmektedir. Söz konusu beceriye 2. sınıf kazanımlarında hiç yer verilmezken, 1. sınıf kazanımlarında (n=1) defa, 3., 4., 5., 6., 7. ve 8. sınıf kazanımlarında (n=2) defa yer verildiği görülmektedir.

Programdaki “teknoloji okuryazarlığı” becerisi ile ilişkili bazı örnek kazanımlar şu şekildedir: “Mü.6.C.6. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır. a) Öğrenciler kendi çalışmalarını (beste, düzenleme vb.) bilgisayarlı müzik kayıt teknolojilerini kullanarak kaydeder. Örneğin bireysel olarak veya grup oluşturarak, çalışmalarını nota yazım programları ile notaya alma; müzik-ses düzenleme programları ile de kaydetme ve düzenleme etkinlikleri yaparlar” ve “Mü.3.B.7. Seslerin yüksekliklerini, sürelerinin uzunluk ve kısıklıklarını ayırt eder. Bilişim destekli müzik teknolojileri yardımıyla sesin yüksekliğini, sesin gürlüğünü ve müzik hız basamaklarını sınıf düzeyinde gösterebilir nitelikte uygulamalara (müzik yazılımlarına) yer verilmelidir” (MEB, 2018:20-29). Bu kapsamda teknolojinin araç olarak kullanılabilmesi becerisi üzerinde durulmuştur.

Tablo 3’ deki bulgular doğrultusunda 21. yüzyıl becerilerinden “bilgi, medya ve teknoloji becerileri” nin 2018 müzik dersi öğretim programında yer alan kazanımlara (n=179) en az (n=29) temas edilen beceriler olduğu söylenebilir. Bilgi okuryazarlığı ve medya okuryazarlığı becerilerine çoğu sınıf düzeyinde hiç değinilmediği görülmektedir. Alt boyutlar açısından teknoloji okuryazarlığı becerisi ise nispeten (n=13) yer bulmuştur. Ancak 2. sınıf kazanımlarında söz konusu beceriye hiç

yer verilmemiştir. Dolayısıyla bu becerilerin sınıflar arası dağılımında bir denge gözetilmediği ve bu becerilerin göz ardı edildiği düşünülmektedir.

4. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada 2018 yılında yenilenen Müzik Dersi Öğretim Programı'ndaki (ilkokul-ortaokul) kazanımların P21'in çerçevesindeki becerilere uygunluğu incelenmiştir. Araştırma amacı doğrultusunda öğretim programında yer alan öğrenme alanları başlığı altında verilen 179 kazanım, P21'in çerçevesinde yer alan 3 ana başlık olan "yaşam ve kariyer becerileri", "öğrenme ve yenilik becerileri", "bilgi, medya ve teknoloji becerileri" ile her bir alt başlık için ayrı ayrı ele alınmıştır. Yapılan incelemede toplam 179 kazanım arasında "yaşam ve kariyer becerileri" ne 162; "öğrenme ve yenilik becerileri" ne 55; "bilgi, medya ve teknoloji becerileri" ne ise yalnızca 29 kez yer verildiği belirlenmiştir. Dolayısıyla Müzik Dersi Öğretim Programında (MEB, 2018) yer alan kazanımların dağılımında 21. yüzyıl becerilerinin dikkate alınmadığı, beceriler ve kazanımlara dağılımı arasında her hangi bir dengenin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu açıdan ulaşılan sonuç 21. yüzyıl becerileri açısından incelenen 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı (Bal, 2018; Kurudayıoğlu ve Soysal, 2019; Kayhan vd., 2019) ve 2013 MEB Okul Öncesi Eğitim Programında (Tuğluk ve Özkan, 2019) ulaşılan sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Yapılan incelemede 2018 Müzik Dersi Öğretim Programı'nda 21. yüzyıl becerilerinden en çok "yaşam ve kariyer becerileri" nin öne çıktığı görülmüştür. Bu çalışmadan farklı olarak 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın incelendiği Kurudayıoğlu ve Soysal (2019) ile Bal (2018)'in çalışmalarında "öğrenme ve yenilik becerileri" öne çıkmaktadır. Müzik Dersi Öğretim Programı'nda en az yer verilen 21. yüzyıl becerileri ise "bilgi, medya ve teknoloji becerileri" olmuştur. Günümüz bireylerinin teknoloji ile iç içe yaşadıkları düşünüldüğünde özellikle bu alanda programın eksik bırakılan yönü ortaya koyulmuştur. Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerilerinin programda oldukça az yer bulması Kayhan vd. (2019)'nin Türkçe Dersi Öğretim Programının 21. yüzyıl becerileri açısından değerlendirildiği çalışmasında ulaşılan sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

21. yüzyıl becerilerinin öğretim programlarında daha sistematik şekilde yer bulması günümüzde ve gelecekte daha donanımlı ve daha nitelikli bireylerin yetişmesinde önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu çalışma ile elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin görüşleri alınarak yeni araştırmalar yapılabilir, farklı boyutlar incelenebilir. MEB tarafından yapılması

muhtemel program yenileme çalışmaları kapsamında söz konusu becerilerin programda daha orantılı dağıtılması için planlama ve düzenlemeler yapılabilir.

Kaynakça

Aksu, C. (2018). 2017 İlkokul-Ortaokul Müzik Öğretim Programı Geliştirme Sürecindeki Taslak - Esas ve Revize Programların Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, *Electronic Turkish Studies*, Sayı 13(11), s. 91-110.

Albuz, A. ve Demirci, B. (2018). 2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ile 2018 İlkokul ve Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programının Karşılaştırılmalı Kuramsal Çerçeve Analizi, *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, Sayı (41), s. 86-96

Albuz, A. ve Demirel, S. (2019). 2009 Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ile 2018 Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Karşılaştırılmalı Kuramsal Çerçeve Analizi, *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, Sayı (42), s.146-156.

Aygün, Ş. S. , Atalay, N. , Kılıç, Z. ve Yaşar, S. (2016). Öğretmen Adaylarına Yönelik 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlilik Algıları Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 40 (40), s. 160-175.

Cansoy, R. (2018). Uluslararası Çerçevelere Göre 21.Yüzyıl Becerileri ve Eğitim Sisteminde Kazandırılması, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, Sayı 7 (4), s.3112-3134.

Dede, C. (2010). Comparing Frameworks For 21st Century Skills, *21st Century Skills: Rethinking How Students Learn*, 20 (2010), Edited by: Bellanca, J. and Brandt, R. 51-76. Bloomington, IN: Solution Tree Press.

Ecevit, T. ve Kaptan, F. (2021). 21. Yüzyıl Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Tasarlanan Argümantasyon Destekli Araştırma-Sorgulamaya Dayalı Öğretim Modelinin Betimlenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 36 (2), s.470-488.

Kaçmazoğlu, H. B. (Ocak 2002). Doğu-Batı Çatışması Açısından Globalleşme, *Eğitim Araştırmaları* Sayı 6, s. 44-55.

Kayhan, E. , Altun, S. ve Gürol, M. (2019). Sekizinci Sınıf Türkçe Öğretim Programı (2018)'nın 21. Yüzyıl Becerileri Açısından Değerlendirilmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı 10 (2) s. 20-35.

Kurudayıoğlu, M. ve Soysal, T. (2019). 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının 21. Yüzyıl Becerileri Açısından İncelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 5 (2) , s. 483-496.

Bal M. (2018).Türkçe Dersinin 21. Yüzyıl Becerileri Açısından İncelenmesi, *Turkish Studies*. Sayı 13 (4), s. 49-64.

MEB. (2018). Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar), Talim Terbiye Kurulu: Ankara.

Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. California: Sage Publications.

Tuğluk, M. N. ve Özkan, B. (2019). MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının 21. Yüzyıl Becerileri Açısından Analizi, *Temel Eğitim*. Sayı 1 (4), s. 29-38.

Voogt, J., and Roblin, N. P. (2012). A Comparative Analysis Of International Frameworks For 21st Century Competences: Implications For National Curriculum Policies. *Journal Of Curriculum Studies*, Vol, 44(3), P. 299-321.

Voogt, J., Erstad, O., Dede, C., and Mishra, P. (2013). Challenges To Learning And Schooling In The Digital Networked World Of The 21st Century, *Journal Of Computer Assisted Learning*, Vol, 29(5), p. 403-413.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6.Basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

İnternet Kaynakları

The Partnership for 21st Century Learning (2019).

<https://www.battelleforkids.org/networks/p21>, Erişim tarihi: 05.04.2021.